

פרשת חיי שרה

ויאמר אחיה ואמה תשב הנערה אתנו ימים או עשור (כד נה)

לכאורה קשה, הרי בתחילה (פסוק נא) אמרו הנה רבקה לפניך קח ולך ומדוע חזרו בהם ואמרו תשב הנערה אתנו ימים או עשור.

עוד צ"ב מה שהשיב אליעזר אל תאחרו אותי וה' הצליח דרכי מה הטעם בזה, וכי מפני שהצליח למצוא את רבקה לכן לא יאחרו אותו.

ונראה ליישב, דבתחילה אמרו 'הנה רבקה לפניך קח ולך' משום שסברו שיצחק אינו רשאי לצאת לחו"ל שהרי עולה תמימה הוא ואסור לו לצאת מארץ ישראל, אבל כיון שנתן להם אליעזר מגדנות וכמש"כ 'ומגדנות נתן לאחיה ולאמה' תמהו דהלא קיי"ל דאסור להוציא פירות מארץ ישראל לחו"ל, ודייקו מזה שאליעזר סובר דארם נהרים וסוריא דינם כארץ ישראל ולכן הותר לו להביא פירות משם, ואמרו דא"כ תשב הנערה אתנו ויבא יצחק לכאן עכ"פ לזמן מועט, דכיון שדין המקום כאן הוא כדין ארץ ישראל מותר ליצחק לבא לכאן. וענה להם אליעזר שבאמת דין המקום כאן הוא דין חו"ל ואסור ליצחק לבוא לכאן ומה שהוציא הפירות הוציא רק לצורך הדרך ולא ע"מ להביאם לחו"ל, אלא ש'ה' הצליח דרכי' והיינו שקפצה לי הדרך ומצאתי עצמי בחו"ל ונשארו הפירות בידי שלא במתכוון, וזהו שאמר 'אל תאחרו אותי' באמתלא שיבא יצחק לכאן כיון שדין המקום כאן הוא כדין חו"ל, ומה שהבאתי לכאן פירות א"י הוא משום שה' הצליח דרכי בקפיצת הדרך, אבל באמת דין המקום כאן הוא דין חו"ל ואסור ליצחק לבא לכאן.

מקור: חתם סופר